

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Ella von Weissenberg : Möte med isbjörn. Västra Nyland 17.11.2020, sidan 14.

Ledare

För barnens bästa – men på vilket sätt?

En satsning på barnen blir i det långa loppet en förmånligare lösning. Ett program ger klara kriterier hur man beaktar helheten.

På fredag hissas flaggan för första gången för barnkonventionens dag den 20 november. Dagen uppmärksammas också på statligt håll med direktsändning på statsrådets Youtube-kanal där bland annat republikens president Sauli Niinistö, riksdagens talman Anu Vehviläinen (C) och statsminister Sanna Marin (SDP) framför videohälsningar

FN:s konvention om barnets rättigheter antogs den 20 november 1989. I Finland har barnkonventionens dag stått i almanackan sedan 2002.

FN:s konvention om barnets rättigheter är den människorättskonvention som ratificerats av flest länder. I Finland främjas genomförandet av konventionen genom en nationell barnstrategi som ska vara färdig före utgången av 2020. Strategin utgår från de grundläggande friheterna och rättigheterna samt de mänskliga rättigheterna.

I regeringsprogrammet står det att avsikten är att skapa en vision om ett barn- och familjevänligt Finland som sträcker sig över regeringsperioderna och sammanför olika förvaltningsområden.

Den nuvarande regeringen har profilerat sig som barn- och familjevänlig. Den subjektiva rätten till dagvård återinfördes, dagvårdavgifterna sänktes, man har på gång en

reform om familjeledigheterna och så vill man utvidga läroplikten.

I flera av de västnyländska kommunerna har det den här hösten varit aktuellt om man ska tillhöra Unicefs barnvänlighetsprogram eller inte. Raseborg har varit barnvänlig kommun sedan år 2015. Det har förstås genomförats i beslutsfattandet och som en synlig grej har stadsdirektören träffat femteklassare på barnkonventionens dag och svarat på frågor. Stadsstyrelsen beslöt efter omröstning att man lämnar programmet eftersom man inte ville bevilja de personresurser som behövs för programmet.

Men man vill fortsätta vara en barnvänlig kommun, enligt sin egen modell.

I Ingå anser nästan alla fullmäktigeledamöter att man borde gå med i programmet men tjänstemännen framför att tidpunkten inte är den rätta nu då man inte har resurser. Ingå har ändå för avsikt att senare ansluta sig till programmet.

Lojo har deltagit i programmet sedan 2016 men i år fick man back på sin ansökan. Där har man ändå beslutat sig för att göra upp en ny handlingsplan nästa år så att man igen får utmärkelsen.

I Hangö har SFP lämnat in en

motion om att staden ska profilera sig som barnvänlig kommun och i förlängningen ansluta sig till Unicefs program.

De västnyländska kommunerna vill alla vara barnvänliga och gärna se att barnfamiljer flyttar in. Det har till exempel tagit sig uttryck i att man inte vill stänga skolor såsom varit aktuellt i bland annat Hangö och Ingå. Även i övriga kommunala beslut har man varit mån om att inte göra besparingar i till exempel morgon- och eftermiddagsvård.

Frågan är om det är nödvändigt att tillhöra Unicefs barnvänlighetsprogram för att vara en barnvänlig kommun? Åtminstone är det betydligt lättare för en kommun att vara barnvänlig om man följer givna kriterier som gäller internationellt. De är genomtänkta och beaktar helheten. Om man inte hör till ett program så kan det hända att enstaka beslut i förlängningen gör att barnets bästa inte sattes i första rummet. Men oberoende behöver kommunerna – trots tuffa ekonomiska tider – satsa på barnens bästa, vare man sig är med i ett program eller inte. I det långa loppet blir det vanligtvis en förmånligare lösning.

MARINA HOLMBERG

marina.holmberg@vastranyland.fi

ANDRAS RÖSTER

”Allt talar för att Tegnell har lika fel om munskydden som han har haft i många andra bedömningar av smittspridningen. Sverige bör lyssna på de internationella expertorganen och införa en rekommendation om att använda munskydd i situationer där det är svårt att upprätthålla social distans, exempelvis i kollektivtrafiken, butiker eller hos optikern.

Expressen
om den svenske riksepidemiologen Anders Tegnell.

”Engelsmännen kan alltså inte längre räkna med amerikansk draghjälp med att köra över irländarna. Snarare tvärtom. Såväl Biden som hans parti Demokraterna har betonat vikten av långfredagsavtalet för Irland.

Vasabladet
Dan Ekholm om att i Storbritannien, och för den delen i USA, är det brobyggare som plötsligt är i ropet.

I DAG

Ella
von Weissenberg

Möte med isbjörn

■ Isbjörns mamman och ungen avbryter sin måltid vid ett sälkadaver och tittar rakt på oss. Vi befinner oss ombord på ett norskt forskningsfartyg norr om Svalbard, ungefär på 81 grader nordlig bredd, där havsisens kant just då går, när vi ser björnarna. Jag har som enda studerande fått en plats på den tre veckor långa turen för att jag arbetar med min pro gradu om arktiska djurplankton.

Det är september och havsisen i Arktis är som minst. Vi befinner oss på en plats som alltid är istäckt. Eller som alltid förr var istäckt. För under de senaste 30 åren har den arktiska havsisen krympt med väldig fart, ungefär med fyra procent på ett decennium. Det område som täcks av permanent is har krympt allra fortast och förutspås försvinna från Norra ishavet redan i mitten av det här seklet. Om somrarna kunde man i så fall åka båt ända till nordpolen.

■ Isbjörnarna verkade må bra på isflaket. Ismåsar väntade på rester.

Vi hade varit tvungna att köra långt norrut från Longyearbyen, som är den största bosättningen på Svalbard, för att nå fram till iskanten. Där vid kanten stannade alla farkarna upp för att titta på isbjörnsfamiljen. Vi fick till och med sällskap av besättningen, fast de seglar i Arktis året om, så speciellt var det att vi fick se isbjörnar i sin naturliga miljö på 20 meters avstånd. Djuren tittade nyfiket på oss och fortsatte sedan äta sitt byte. Många oroar sig över just isbjörnarnas öde, men i verkligheten är de bara en droppe i havet av alla de ekologiska följder som orsakas av att det permanenta istäcket förtunnas och att perioden med istäcke blir allt kortare.

Havsisen är växtunderlag för alger som lever på isen och som från och med vårens första solstrålar erbjuder näring åt de skaldjur och fiskar som lever i och under isen. Livet i havet börjar alltså blomma upp redan långt före den algblomning som följer när isarna smälter. Isen har en enorm betydelse i synnerhet för djurplankton, till exempel hoppkräftor och lysräkor. Deras betydelse i näringsnätet sträcker sig till sälar, valar och isbjörnar. Alla ekonomiskt viktiga fiskar är också beroende av djurplankton.

■ Ett halvår efter mötet med familjen isbjörn åker jag snöskoter över fjordens is. Jag studerar havisekologi på en kurs vid världens nordligaste universitetscentrum, University Centre in Svalbard. Det är mars och istäcket i Arktis är som störst. Trots det måste vi köra till andra sidan av ön Spetsbergen för att hitta havsis, för fjordarna intill Longyearbyen har inte frusit. För att ta våra prover sågar vi upp en vak i den 40 centimeter tjocka isen och där tar jag mig sedan ett dopp när vi är klara. I dag undrar jag om den fjorden alls fryser till om tio år.

Översättning från finska av Sara Torvalds.

Ella von Weissenberg är doktorand vid Forskarkollegiet inom biokemi vid Yrkeshögskolan Novia i Raseborg.

”För att ta våra prover sågar vi upp en vak i den 40 centimeter tjocka isen och där tar jag mig sedan ett dopp när vi är klara.